

## DE KLACHTENCOMMISSIE VAN DE STICHTING GGzE

is inzake de klacht 2021/027 van:

De heer XXXX, geboren XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, afdeling XXXX, onderdeel van GGzE,

tot het navolgende oordeel gekomen.

### 1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 24 maart 2021 een klaagschrift, gedateerd eveneens 24 maart 2021, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich voor het opstellen van zijn klaagschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon. Bij de mondelinge behandeling van de klacht werd klager eveneens bijgestaan door mevrouw XXXX.

De klacht richt volgens het klaagschrift zich tegen de heer XXXX, behandelaar van klager.

De klachtencommissie ontving op 30 maart 2021 een verweerschrift, gedateerd op 29 maart 2021. Het verweerschrift vermeldt dat mevrouw XXXX, psychiater en de heer XXXX, behandelaar en verpleegkundig specialist i.o. het verweer hebben gevoerd. Zij zullen hierna als verweerders worden aangeduid. Verweerders hebben zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door mevrouw mr. XXXX, juriste verbonden aan De Woenselse Poort.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in fysieke aanwezigheid van klager en verweerder te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldverbinding behandeld. Klager en verweerder, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie en de secretaris van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via de beeldverbinding. De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 1 april 2021.

Klager is er blijkens de toestemmingsverklaring mee akkoord dat de commissieleden, indien nodig, het dossier inzien, eventueel door middel van fotokopieën.

### 2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op de beslissing van 25 maart 2021 tot toepassing van verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie, aan te vangen op 29 maart 2021.

### 3. Standpunt klager

Klager is aangezegd dat de beslissing is genomen om hem depotmedicatie toe te dienen. Klager wil geen depotmedicatie. Hij is wel bereid om orale medicatie te gebruiken, bijvoorbeeld in de vorm van pillen of druppels. De behandelaars nemen onterecht aan dat klager zijn medicatie niet inneemt. Niettemin is men voornemens om hem depotmedicatie toe te dienen. En als klager daar niet aan meewerkt, dan krijgt hij alsnog de injectie met de depotmedicatie. Deze drang is de enige reden waarom klager uiteindelijk instemt met de toediening van de medicatie.

Klager wijst er op dat een eerdere klacht van hem over een beslissing om depotmedicatie toe te dienen door de klachtencommissie gegrond werd verklaard. Nu hebben de behandelaars opnieuw besloten om depotmedicatie toe te dienen. Klager vindt dat in het licht van de eerdere grondverklaring van zijn klacht onterecht.

Klager verzoekt de klachtencommissie om de klacht gegrond te verklaren.

#### 4. Standpunt verweerders

De klacht betreft kennelijk een beslissing van 25 maart 2021, om klager verplichte zorg op te leggen in de vorm van dwangmedicatie, aanvangend op 29 maart 2021.

Klager geeft in zijn klaagschrift aan dat hij akkoord gaat met alle medicatie maar dat hij geen depotmedicatie wil.

Verweerders zijn van mening dat de klacht ongegrond dient te worden verklaard.

Voorafgaand aan de betreffende beslissing tot het opleggen van de verplichte zorg in de vorm van depotmedicatie is er eerder een klachtzitting geweest over de depotmedicatie. Hier bleek al dat klager ambivalent is ten opzichte van zijn verzet om medicatie te ontvangen.

De klacht met betrekking tot de toediening van het eerste depot is ongegrond verklaard.

Klachten over de toekomstige toediening van depotmedicatie zouden in de ogen van verweerders ongegrond moeten worden verklaard wanneer dit op basis van de eerdere beslissing waarvoor een formulier ex 8:9 Wvvgz werd uitgereikt zou worden gedaan.

Op 29 maart 2021 stond op de planning dat klager opnieuw depotmedicatie zou ontvangen. Dit is in het licht van de nieuwe klacht van klager uitgesteld met een week. Een te groot uitstel zou echter nadelig zijn voor klager daar er een te grote daling op kan treden in de medicatiespiegel en zijn psychisch toestandbeeld daardoor verslechtert.

Verweerders hebben vervolgens met de geneesheer-directeur gesproken over de afweging van mogelijkheden en het belang van de psychische toestand van klager. Hierop is besloten om alsnog uitvoering te geven aan de beslissing om klager depotmedicatie toe te dienen.

Omdat klager een schorsingsverzoek had ingediend is er overleg geweest met de klachtencommissie en de psychiater over het schorsingsverzoek. De klachtencommissie heeft het schorsingsverzoek afgewezen, waarna klager de depotmedicatie is toegediend.

Verweerders zijn van mening dat formeel gezien voldaan is aan de gestelde eisen van artikel 8:9 Wvvgz.

Klager is tijdig gezien door de zorgverantwoordelijke en de afdelingspsychiater waarbij tijdens het gesprek over de voorgenomen beslissing duidelijk is geworden dat klager ambivalent blijft ten opzichte van de al dan niet vrijwillige inname van medicatie.

Gelet op zijn geschiedenis met medicatie en zijn neiging om medicatie niet volgens voorschrift in te nemen, is besloten om de verplichte zorg in de vorm van depotmedicatie door te zetten. Verweerder verwijst naar de uitgebreide motivering in de op schrift gestelde beslissing van de zorgverantwoordelijke.

Klager heeft de schriftelijke en gemotiveerde beslissing tijdig ontvangen waarop hij de Patiëntenvertrouwenspersoon heeft kunnen raadplegen en een klacht heeft ingediend.

Ook is de wilsbekwaamheid van klager getoetst, zodat ook voldaan is aan het vereiste van artikel 8:9 lid 4 Wvvgz.

Verweerders willen het volgende nog onder de aandacht van de klachtencommissie brengen.

Klager heeft in beginsel steeds vrijwillig de depotmedicatie genomen. Omdat klager ambivalent kan zijn in zijn uitspraken over en het instemmen met medicatie is besloten om de procedure van artikel 8:9 Wvvgz in te zetten. Omdat verondersteld wordt dat de medewerking van klager aan de toediening van depotmedicatie niet intrinsiek gemotiveerd lijkt.

Naar aanleiding daarvan is een uitspraak van de klachtencommissie gedaan waaruit is gebleken dat op basis van het ingezette formulier de klacht over het volgende depot gegrond zal worden verklaard.

Er zijn vervolgens verschillende overleggen geweest waarbij de uiteindelijke conclusie is dat niet kan worden gewacht om nog een laatste poging te ondernemen om klager er toe te brengen om vrijwillig medicatie te gebruiken. De reden daarvan is dat er geen vertrouwen is dat klager deze medicatie daadwerkelijk zal nemen, maar mogelijk zal opsparen, zoals eerder in het verleden is gebeurd en zoals dit beschreven is in de mededeling 8.9 WvGGZ.

Daarnaast komt klager uit een flinke psychose en juist door het toedienen van medicatie vanaf januari 2021 lijkt het beeld van klager te verbeteren. Wachten met de toediening van medicatie zou een enorme terugval kunnen betekenen waarbij klager uiteindelijk terug zal vallen en waarna opnieuw zal moeten worden gestart met depotmedicatie in hogere doses, hetgeen niet wenselijk is voor de gezondheid van klager.

Verweerders zijn van mening dat zij, gelet op de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid correct hebben gehandeld. Zoals uit de gemotiveerde beslissing blijkt is er geen minder ingrijpend middel voorhanden geweest om het ernstig nadeel bij klager weg te nemen.

Verweerders verzoeken de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren.

## **5. Bevoegdheid klachtencommissie**

Klager verblijft op grond van een zorgmachtiging die is afgegeven op 19 januari 2021 door de rechtbank Oost-Brabant in de instelling. Op personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis is op grond van de WvGGZ de klachtprocedure van deze wet van toepassing. Dat betekent dat klager bij de klachtencommissie een klacht zoals omschreven in artikel 10:3 van de WvGGZ kan indienen.

De klachtencommissie voldoet voor wat betreft haar samenstelling aan artikel 10:2 lid 3 van de WvGGZ.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de klacht die klager naar voren heeft gebracht namelijk over de beslissing tot toepassen van verplichte zorg behoort tot de in artikel 10:3 genoemde verplichtingen en beslissingen op grond waarvan een patiënt een klacht kan indienen. Het klachtrecht op grond van de WvGGZ is derhalve van toepassing op de klacht die klager naar voren brengt.

## **6. Beoordeling**

De klachtencommissie wil in de eerste plaats ingaan op het standpunt van klager dat, omdat de klachtencommissie een eerdere klacht van klager over de voorgenomen toediening van depotmedicatie gegrond heeft verklaard, het niet terecht is dat verweerders opnieuw een beslissing hebben genomen om hem verplichte zorg te verlenen in de vorm van de toediening van depotmedicatie. De klachtencommissie wil klager in herinnering brengen dat de klachtencommissie inderdaad een eerdere klacht van klager over de voorgenomen toediening van depotmedicatie gegrond heeft verklaard. De reden daarvoor was echter dat door de zorgverantwoordelijke niet volledig was voldaan aan wat voor het nemen en uitvoeren van een beslissing om verplichte zorg te verlenen wordt voorgeschreven in artikel 8:9 WvGGZ. Er waren voor de klachtencommissie formele redenen om de klacht gegrond te verklaren en daardoor kon de klachtencommissie niet toekomen aan een inhoudelijke beoordeling van de klacht.

Verweerders kunnen dergelijke formele fouten herstellen door een nieuwe beslissing te nemen om verplichte zorg te verlenen. Maar ook als een klacht om inhoudelijke redenen gegrond wordt verklaard door de klachtencommissie, staat het een zorgverantwoordelijke vrij om een nieuwe beslissing te nemen om verplichte zorg te verlenen. De klachtencommissie zal een klacht over die nieuwe beslissing in volle omvang moeten beoordelen. Dat geldt dus ook voor deze klacht van klager.

De rechtbank Oost Brabant heeft op 19 januari 2021 een machtiging tot het verlenen van verplichte zorg verleend. In de beschikking wordt het volgende vermeld: "Betrokkene heeft tijdens de mondelinge behandeling verklaard dat hij wel kan instemmen met de zorgmachtiging. De psychiater heeft echter verklaard dat betrokkene een ambivalente houding heeft tegenover de zorg. De ene keer

stemt hij in met de behandeling en de andere keer dient hij tegen dezelfde zog een klacht in. Betrokkene heeft tijdens de mondelinge behandeling namelijk ook verklaard dat hij wel medicatie wil nemen, maar geen spuit wil. Verplichte zorg is dus nodig.”

De klachtencommissie leest hier uit dat de zorgmachtiging is gevraagd en verleend met het oog op de mogelijkheid om aan klager verplichte zorg te verlenen door het toedienen van medicatie ter behandeling van zijn psychische stoornis. De klachtencommissie leidt dit ook af uit de omstandigheid dat de zorgmachtiging slechts twee vormen van het verlenen van verplichte zorg mogelijk maakt. Naast het toedienen van medicatie kan uitsluitend insluiten als verplichte zorg worden verleend.

Door de zorgverantwoordelijke is op 25 maart 2021 een formulier “Beslissing verlenen verplichte zorg (8:9)” uitgereikt. De zorgverantwoordelijke, XXXX, is in het Bigregister geregistreerd als verpleegkundig specialist. Hij kan dus als zorgverantwoordelijke optreden.

Uit dit formulier blijkt dat de zorgverantwoordelijke klager op 23 maart heeft beoordeeld op zijn actuele gezondheidstoestand. De zorgverantwoordelijke heeft eveneens op 23 maart 2021 overleg gehad met de afdelingspsychiater XXXX over het verlenen van verplichte zorg in de vorm van het toedienen van depotmedicatie. De klachtencommissie wil hier opmerken dat zij heeft kunnen vaststellen dat de afdelingspsychiater van meet af aan nauw betrokken is geweest bij de beslissing om aan klager depotmedicatie toe te dienen. In de ogen van de klachtencommissie is er daardoor sprake van een gezamenlijke beslissing van de zorgverantwoordelijke en de psychiater. Daardoor is ruimschoots voldaan aan het zorgvuldigheidsvereiste van overleg met een psychiater over het voorgenomen besluit om klager verplichte zorg te verlenen, zoals in de interne regeling van GGzE wordt voorgeschreven om te voldoen aan het voorschrift van artikel 8:9 lid 1 onder c.

De zorgverantwoordelijke heeft op 23 maart 2021 overleg gehad met klager over zijn voornemen om klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van toediening van depotmedicatie.

Het formulier is op 25 maart 2021 aan klager uitgereikt. Klager is geweest op zijn recht om contact op te nemen met de Patiëntenvertrouwenspersoon en om een klacht in te dienen bij de klachtencommissie. Klager heeft voldoende tijd gehad om van deze rechten gebruik te maken, zoals blijkt uit zijn klaagschrift van 24 maart 2021 en uit zijn verzoek van 25 maart 2021 om de beslissing om verplichte zorg te verlenen te schorsen.

Uit het formulier blijkt ook dat de wilsbekwaamheid van klager is beoordeeld en dat klager in staat werd geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake van de verplichte zorg die aan hem zal worden verleend.

Verder wordt in het formulier een uitvoerige motivering gegeven van de beslissing om aan klager verplichte zorg te verlenen.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat het middel Cisordinol dat in depotvorm aan klager wordt toegediend een middel is dat door de beroepsgroep van psychiaters als doelmatig wordt beschouwd om de stoornis van klager weg te nemen, althans zodanig te doen verminderen dat het mogelijk wordt om het beoogde doel van de behandeling van klager te bereiken. Als doel van de behandeling werd door verweerders aangegeven een verblijf in een afdeling met een lager beveiligingsniveau dan de afdeling waar klager thans verblijft en op de langere termijn een verblijf van klager in een beschermende woonvorm.

Door de behandelaars van klager is vaak getracht met klager overeenstemming te bereiken over het gebruik van orale medicatie. Gebleken is dat klager zich telkens weer niet houdt aan de met hem gemaakte afspraken. Dat heeft tot gevolg gehad dat de stoornis van klager, die mede de oorzaak is van het feit dat klager een delict heeft gepleegd waardoor hem TBS met voorwaarden is opgelegd, niet kan worden weggenomen. Er is derhalve geen andere mogelijkheid dan het toedienen van depotmedicatie om klager voor zijn stoornis te behandelen. Daarmee is voldaan aan het vereiste van subsidiariteit.

De klachtencommissie acht het verlenen van verplichte zorg in de vorm van de toediening van depotmedicatie proportioneel. Door verweerders is voldoende duidelijk gemaakt dat zonder de depotmedicatie het beoogde doel van de behandeling niet zal worden bereikt en dat klager dus geen uitzicht heeft op een uiteindelijk verblijf buiten de instelling.

De klachtencommissie is tenslotte van mening dat het toedienen van depotmedicatie bijdraagt aan het vergroten van de veiligheid van zowel klager als van zijn medepatiënten en van de medewerkers.

Alles overziende acht de klachtencommissie de klacht van klager ongegrond.

#### **7. Schadevergoeding**

Klager heeft de klachtencommissie verzocht om hem een schadevergoeding toe te kennen. De klachtencommissie heeft de klacht ongegrond bevonden en wijst daarom het verzoek om schadevergoeding af.

#### **8. Uitspraak**

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klager over de beslissing tot toepassing van verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie met ingang van 29 maart 2021 **ongegrond**

Wijst het verzoek om een schadevergoeding af.

ALDUS gedaan op 8 april 2021 door de klachtencommissie van de Stichting GGzE te Eindhoven, bestaande uit de heer mr. XXXX, voorzitter, en de leden mw. XXXX, psychiater, en mevrouw XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.